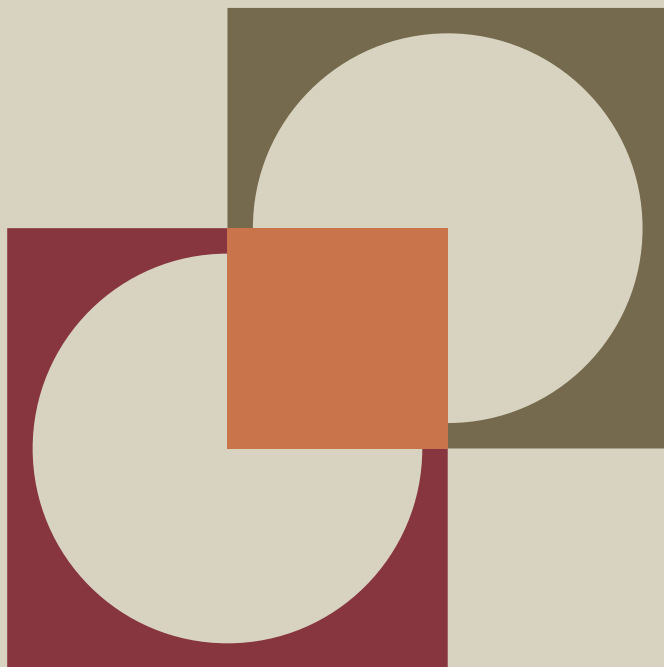

Polsko-Ukraiński Kongres Historyczny

6–8 V 2026

Centrum
Mioszевского

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

Polsko-Ukraiński Kongres Historyczny

poświęcony pamięci
Juliusza Mieroszewskiego
w 120. rocznicę urodzin
i 50. rocznicę śmierci

6–8 V 2026
Baranów Sandomierski

6 maja (środa)

09:30–10:15 Otwarcie: wystąpienia
organizatorów oraz
przedstawicieli władz
Polski i Ukrainy

„Odpowiednie dać rzeczy słowo”. O terminologii

- Jakie pojęcia wywołują nieporozumienia lub emocje w polsko-ukraińskim dialogu historycznym?
- Czy nieporozumienia i emocje wynikają z odmiennego rozumienia treści tych pojęć czy z różnic przekonań co do metodologicznej zasadności ich stosowania?
- Jakie wyzwania wiążą się z przewyciężeniem rozbieżności?

moderator: dr Łukasz Kamiński

uczestnicy:

prof. Natalija Starczenko
prof. Karol Polejowski
prof. Jurij Szapował
dr Łukasz Adamski

komentatorzy:

prof. Maciej Janowski
prof. Oleksandr Zajcew

14:15–16:20 **SESJA 2.**

Rusini i Polacy X-XVI w.

- Rusini w Polsce oraz Polacy / Lachowie na Rusi XI-XIV w.
- Królowie i królestwa w dziejach średniowiecznej Rusi i Polski (instytucjonalny wymiar, rola Kościoła, idea translatio imperii)
- Miejsca wspólnej pamięci historycznej Polaków i Ukraińców (osoby, wydarzenia, zjawiska związane z dziejami stosunków polsko-ruskich w średniowieczu)

moderator: dr Oleksandr Ałfiorow

uczestnicy:

prof. Paweł Żmudzki
prof. Tetiana Hoszko
prof. Hieronim Grała
prof. Myrosław Wołoszczuk

komentatorzy:

prof. Witalij Mychajłowski
dr Vitaliy Nagirnyy

16:45–19:00

SESJA 3.

**Ziemie Rusi-Ukrainy w Rzeczypospolitej
Korony Królestwa Polskiego i Wielkiego
Księstwa Litewskiego**

- Okoliczności przyłączenia ziem ruskich do Korony – ocena prawna i polityczna
- Procesy kształtujące tożsamość religijną oraz regionalną bądź narodową w ruskich województwach Rzeczypospolitej
- Dawna Rzeczpospolita jako model dla Hetmanatu

moderator: prof. Wiktor Horobeć

uczestnicy:

prof. Henryk Litwin

prof. Oleksij Sokyrko

prof. Tomasz Kempa

dr Ihor Teslenko

komentatorzy:

prof. Maksym Jaremenko

prof. Andrzej Gil

7 maja (czwartek)

09:00–11:15 **SESJA 4.**

Długi wiek XIX – wzajemne inspiracje i rywalizacja projektów narodowych

- Tożsamość narodowa a struktury społeczne: szlachta, chłopstwo i inteligencja w kontekście stosunków polsko-ukraińskich w XIX w.
- Mity, symbole i pamięć historyczna w procesie tworzenia narodu: polskie i ukraińskie doświadczenia XIX w.
- Strategie polityczne Ukraińców i Polaków w XIX w.: między autonomią a niepodległością

moderator: prof. Andrzej Korytko

uczestnicy:

prof. Ostap Sereda
prof. Stanisław Stępień
dr Marian Mudryj
prof. Adam Świątek

komentatorzy:

dr Olena Arkusza
prof. Hennadij Korolow

11:45–14:00

SESJA 5.

**Polska-Ukraina. Konflikty, współpraca
i polityka narodowościowa w Europie
Wschodniej (1917–1939)**

- Ukraińska rewolucja i jej polski wymiar
- Konflikt i przymierze Polski oraz Ukraińskiej Republiki Ludowej
- Polityka wobec mniejszości ukraińskiej – ocena na tle epoki
- Polityka narodowościowa Sowietów

moderator: prof. Jurij Szapował

uczestnicy:

prof. Włodzimierz Mędrzecki
prof. Mykoła Łytwyn
prof. Jan Jacek Bruski
dr Andrij Rukkas

komentatorzy:

prof. Oleh Razyhrajew
prof. Karol Sanojca

15:30–18:00 **SESJA 6.**

II wojna światowa i jej skutki. Fakty, interpretacje, konteksty totalitaryzmu, szacunki

- Nurty interpretacyjne w historiografii konfliktu polsko-ukraińskiego
- Metodologia szacowania ofiar konfliktu polsko-ukraińskiego
- Wpływ totalitaryzmów na historię Polski i Ukrainy

moderator: Wojciech Konończuk

uczestnicy:

prof. Bohdan Hud'
prof. Grzegorz Hryciuk
dr Wołodymyr Wiatrowycz
prof. Grzegorz Motyka

komentatorzy:

dr Mariusz Zajączkowski
Wołodymyr Birczak

8 maja (piątek)

09:00–09:30 Prezentacje postępów prac ekshumacji ofiar wojen i represji na terytorium Ukrainy i Rzeczypospolitej Polskiej

moderator:

Wołodymyr Birczak

uczestnicy:

prof. Krzysztof Szwagrzyk

dr Swiatosław Szeremeta

09:30–11:15 **SESJA 7.**

Podejście normatywne w historiografii – pułapka czy szansa?

- Rola norm prawnych, w tym zasad prawa międzynarodowego, przy ferowaniu ocen historycznych
- Konsekwencje stosowania ocen prawnomiędzynarodowych dla narracji historycznych Europy Środkowo-Wschodniej
- Dopuszczalność redefiniowania dla potrzeb badawczych terminów i kategorii prawnych, np. ludobójstwa

moderator: dr Łukasz Adamski

uczestnicy:

prof. Oksana Kaliszczuk
prof. Ireneusz Kamiński
prof. Ihor Cependa
dr Sławomir Dębski

komentatorzy:

dr Tomasz Bereza
prof. Oleksandr Zajcew

11:45–14:00**SESJA 8.**

**Od PRL i USRS do III Rzeczypospolitej
i niepodległej Ukrainy (XX-XXI w.)**

- Luki w badaniach nad kontaktami Polaków i Ukraińców w okresie PRL i sowieckiej Ukrainy
- Współpraca polskiej i ukraińskiej emigracji
- Rozwój polsko-ukraińskiego dialogu historycznego po 1991 r.

moderator: prof. Ihor Cependa**uczestnicy:**

prof. Paweł Kowal
prof. Mykoła Kuczerepa
prof. Sławomir M. Nowinowski
dr Oleksandr Awramczuk

komentatorzy:

prof. Przemysław Żurawski vel Grajewski
dr Wołodymyr Wiatrowycz

15:30–17:45 **Sesja 9.**

Historia akademicka, podręczniki szkolne i pamięć zbiorowa

- Co zrobić, aby zwiększyć oddziaływanie historii akademickiej na pamięć zbiorową Polaków i Ukraińców?
- Jak ocenić efekty dotychczasowego dialogu w sprawie podręczników historii?
- Jak historycy mogą wpływać obecnie na opinię publiczną i politykę państw?

moderator: prof. Jan Pisuliński

uczestnicy:

dr Oleksandr Ałfiorow
prof. Andrzej Nowak
dr Marian Mudryj
prof. Mirosław Szumiło

komentatorzy:

prof. Tomasz Stryjek
prof. Oleksij Sokyrko

17:45–18:30 **Dyskusja i wnioski końcowe**

dr Oleksandr Miszczenko
prof. Paweł Kowal

Organizatorzy

Centrum Mioszewskiego to państwowa instytucja działająca pod nadzorem Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP. Jej misją jest inicjowanie i wspieranie współpracy, z naciskiem na narody Europy Wschodniej. Centrum koncentruje się na rozwijaniu wymiany intelektualnej, refleksji nad historią oraz budowaniu dialogu poprzez projekty naukowe, eksperckie i edukacyjne.

Ukraiński Instytut Pamięci Narodowej jest centralnym organem administracji rządowej o szczególnym statusie. Jego działalność jest kierowana i koordynowana przez Radę Ministrów Ukrainy, a do jego zadań należy kształtowanie i realizacja polityki państwa w zakresie pamięci narodowej narodu ukraińskiego. Koordynację prac Instytutu sprawuje Premier Ukrainy.

**Polsko-Ukraiński
Kongres Historyczny**

